
MEMO

AAN: ALGEMEEN BESTUUR
VAN: DIRECTEUR
C.C.:
ONDERWERP: KADERBRIEF BEGROTING 2026
DATUM: 27 NOVEMBER 2024
BIJLAGE: GEEN

1. Inleiding

Voorafgaand aan de programmabegroting wordt jaarlijks een kaderbrief opgesteld waarin de kaders voor de programmabegroting T+2 worden weergegeven. De beleidsmatige- en financiële kaders in deze kaderbrief 2026 vormen het uitgangspunt voor het opstellen van de begroting VrZW 2026 die in het voorjaar 2025 aan uw bestuur zal worden aangeboden. Voor wat betreft het beleidskader zijn de ontwikkelingen in het meerjarig beleidsplan 2025 – 2028 maatgevend.

In deze kaderbrief voor begroting 2026 treft u geen nieuwe beleidsvoornemens met daaruit voortvloeiende financiële vertaling aan. In de eerste plaats doen we dit omdat de grote strategische opgaven in meerjarig perspectief zijn vastgelegd en we volop bezig zijn deze opdrachten uit te voeren. In de tweede plaats is het financieel perspectief voor onze deelnemende gemeenten voor het jaar 2026 onzeker en vanuit dat perspectief is het niet opportuun nieuw beleid te vertalen in financiële claims.

We stippen in deze kaderbrief de al bestuurlijk vastgestelde beleidslijnen voor 2026 en de autonome ontwikkelingen aan.

2. Strategische opgaven

In een snel veranderende samenleving is een wendbare veiligheidsregio nodig om in te kunnen spelen op nieuwe eisen met betrekking tot de rol van de veiligheidsregio, partners om mee samen te werken en het aantrekken en behouden van talentvol personeel.

VrZW voert de navolgende strategische opgaven uit:

- Versterking crisisbeheersing
- Toekomstbestendige brandweezorg
- Samenwonen en samenwerken met de GGD
- Toekomstbestendige organisatie en werkgeverschap: Diversiteit & Inclusie, Vitaliteit en Duurzaamheid

Versterking Crisisbeheersing

VrZW werkt aan de versterking van de crisisbeheersing. Een robuuste regionale crisisorganisatie wordt het vertrekpunt voor zowel acute crisis als langdurige crisis.

Op 26 augustus 2022 zijn bestuurlijke afspraken gemaakt tussen de Vereniging Nederlandse Gemeenten, het Veiligheidsberaad, het Interprovinciaal Overleg en het Rijk over de uitzetting van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) met € 46 mln. (in 2023) naar € 83 mln. (in 2026). Een deel van deze uitzetting gaat naar de 25 veiligheidsregio's en een deel is bestemd voor de versterking van de bovenregionale en landelijke crisisbeheersing inclusief een gedeelte voor informatievoorziening.

VrZW ontvangt in 2023 € 1,039 mln. oplopend naar € 1,875 mln. in 2026 (en verder).

Toekomstbestendige Brandweerzorg

Bij het opstellen van het Regionaal repressief dekkingsplan 2022-2025 zijn knelpunten geconstateerd rondom de gegarandeerde beschikbaarheid van voldoende medewerkers.

Het Algemeen Bestuur heeft in 2023 gekozen voor implementatie van het volledig toekomstbestendige scenario dat zich richt op versterking van de basisbrandweerzorg in Zaanstad-Zuid en redvoertuigen en duikteams in de gehele regio. De implementatie van dit scenario is uiterlijk 31 december 2026 gereed. Het budget wordt in drie tranches verhoogd en de laatste keer in begroting 2026 met een bedrag ter grootte van € 713.638.

In de financiering van fase 1 van Toekomstbestendige Brandweerzorg is rekening gehouden met een aanvullende bijdrage van het rijk (€ 0,5 mln. in 2025 en ruim € 1 mln. vanaf 2026). In het verleden heeft de minister van Justitie & Veiligheid aangegeven dat aan de brandweerkorpsen extra middelen beschikbaar worden gesteld voor het oplossen van het reëel risico dat elementen in de rechtspositie van de brandweervrijwilligers in strijd zijn met de normen uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie van het Europese hof van Justitie. De middelen voor deze 'verplichte bouwsteen 1' zijn nog niet beschikbaar gesteld.

Samenwonen en samenwerken met de GGD

Het samenwonen met de GGD zal de samenwerking tussen VrZW en GGD-ZW versterken. Het streven is de synergie tussen beide organisaties te vertalen naar een grotere toekomstbestendigheid.

Om het pand aan het Prins Bernhardplein geschikt te maken voor het samenwonen van de GGD en de VrZW, wordt een verbouwing uitgevoerd. De investeringslasten van de aanpassingen bedragen in totaal € 9,5 miljoen incl. btw. Hiervan komt € 7,15 miljoen voor rekening van de GGD en VrZW en € 2,35 miljoen voor rekening van de verhuurder (gemeente Zaanstad).

Toekomstbestendige organisatie en werkgeverschap

VrZW wil een aantrekkelijk werkgever zijn en blijven.

Als veiligheidsregio staan we continu in contact met de samenleving. We zoeken daarom naar een brede variëteit aan collega's om zo goed mogelijk de samenleving in onze regio te representeren.

Ons uitgangspunt is: Iedere collega doet ertoe. Van de nieuwkomer tot en met de collega die binnenkort met pensioen gaat, alle collega's moeten zich binnen de veiligheidsregio veilig en gewaardeerd kunnen voelen. Tegelijkertijd moeten alle collega's zich kunnen onderscheiden in het vak met hun talent en hun unieke toegevoegde waarde. Juist samen en met hun verscheidenheid maken zij de organisatie sterk en wendbaar.

We investeren daarnaast gericht in de fysieke en psychische weerbaarheid van onze medewerkers

3. Autonome ontwikkelingen

Loonkostenontwikkeling

In het voorjaar van 2024 is een nieuwe CAO voor de veiligheidsregio's vastgesteld voor de periode 1 mei 2024 tot 1 augustus 2025. Hieruit volgt een structurele loonsverhoging van 6,4%.

In het Algemeen Bestuur is afgesproken de stijging van de loonkosten in meerjarig perspectief te beschouwen. Dat betekent dat de structurele loonkostenstijging in 2023 ter grootte 9,4% en in 2024 ter grootte van 6,4% in driejarig perspectief moet worden opgevangen, over de jaren 2023, 2024 en 2025. De loonindex van 8,4 % in de begroting 2025 moet dat mogelijk maken. De verwachting is dat dit mogelijk is mits de loonkostenstijging vanaf augustus 2025 beperkt blijft tot 2%.

De bijdrage van gemeenten wordt geïndexeerd conform de door het Algemeen Bestuur vastgelegde rekenmethode op basis van objectieve ramingen van het Centraal Plan Bureau.

Prijsontwikkeling

In begroting 2025 is melding gemaakt van het knelpunt in het budget voor kapitaallasten van 2027. Voor de jaren 2027 en 2028 zijn de kapitaallasten in begroting 2025 op gelijkblijvend niveau opgenomen terwijl ze in de raming oplopen. Vervangingsinvesteringen staan in de planning. De prijzen zijn hard gestegen en als gevolg daarvan is het budget niet toereikend. Bij het aanbieden van de begroting voor 2026 is de investeringsraming geactualiseerd.

Voor investeringen in nieuwe technologie is vooralsnog geen financiële ruimte aanwezig. Terwijl de noodzaak er voor het vergroten van de effectiviteit er wel is. Denk aan verdere implementatie van robotisering en digitale verkenning (boven en onderwaterdrones).

4. Financieel kader: Wat gaat het kosten?

Het financieel kader voor de begroting 2026 wordt gevormd door de besluiten van het Algemeen Bestuur van 4 oktober 2013 (financiële kaders bij de regionalisering) alsmede de daaropvolgende besluiten ten aanzien van begrotingen en bestuursrapportages. Uitgangspunt van het beleidsplan is dat nieuwe ambities vanuit bestaande middelen worden gefinancierd. Wanneer sprake is van nieuw beleid of een wezenlijke beleidswijziging waaruit extra financiële middelen voortvloeien, wordt dit bestuurlijk voorgelegd.

4.a. Bijdrage van deelnemende gemeenten

Ten aanzien van het jaarlijks indexeren van de gemeentelijke bijdrage heeft het Algemeen Bestuur op 22 februari 2012 een rekenmethode vastgesteld. De gegevens van het Centraal Planbureau geven de objectieve ramingsuitgangspunten voor de begroting. De gemeenschappelijke regeling moet deze methode toepassen omdat de begroting voor jaar T+1 al in maart van jaar T voor een eerste bespreking wordt aangeboden aan het Algemeen Bestuur en daarom kunnen de indexcijfers uit de meicirculaire gemeentefonds niet worden gebruikt.

Op basis van de recente CPB-gegevens (brondocument: CPB/ MEV Kerngegevensstabel 2025-2025, 17 sept. 2024) komen de volgende percentages tot stand:

a. Loonvoet sector overheid: plus 5,6 %;

Toelichting: de prognose van de loonontwikkeling in de collectieve sector van het CPB voor 2025 is 4,7 %. We gebruiken peiljaar 2025 omdat het CBS geen prognose voor 2026 afgeeft.

Er is afgesproken dat er jaarlijks een correctie op de indexering van de gemeentelijke bijdrage wordt gemaakt voor het effect van de loonkostenstijging. We kijken dan terug naar de raming in begroting 2024 op basis van het CBF-cijfer (brondocument: CPB/ Kerngegevensstabel 2020-2023 sept. 2022) en confronteren dit cijfers met het actuele CBS-cijfer voor de loonkostenontwikkeling in het peiljaar.

De werkelijke stijging conform CBS-cijfers voor 2024 is groot 8,4%. In begroting 2024 was opgenomen een indexering van 5,6 % voor loonkosten. Voor begroting 2024 is eenmalig afgeweken van de vastgestelde systematiek en is de gemeentelijke bijdrage met 7,5% verhoogd. Het verschil tussen 8,4% en 7,5% levert een correctie op van +0,9 %

b. Verwachte prijsstijging nationale consumentenprijsindex CPI over jaar 2025: 3,4%

c. Index gemeentelijke bijdrage 2025: afgerond 4,8 % (gewogen prijsindex)

Gemeentelijke bijdragen in 2025

Op basis van bovenstaande ontwikkelingen wordt de gemeentelijke bijdrage in 2026:

Gemeente	Bijdrage 2025	Bijdrage 2026 inclusief index 4,79% en 3e tranche TBBZ
Edam-Volendam	€ 3.632.736	€ 3.879.892
Landsmeer	€ 1.123.490	€ 1.199.927
Oostzaan	€ 917.930	€ 980.382
Purmerend	€ 9.817.248	€ 10.485.172
Waterland	€ 1.917.376	€ 2.047.826
Wormerland	€ 1.711.816	€ 1.828.281
Zaanstad	€ 16.320.731	€ 17.431.124
Totaal	€ 35.441.327	€ 37.852.604

Vaste bijdrage gebruikerslasten gebouwen

In 2014 is bij de regionalisering van de brandweer afgesproken dat de kazernes in gebruik bij VrZW in eigendom van gemeenten blijven en om niet ter beschikking worden gesteld aan VrZW. Op 5 oktober 2016 heeft het Algemeen Bestuur besloten de gebruikerslasten (gas, water, licht, gemeentelijke belastingen en schoonmaak) niet meer jaarlijks via een gesloten systeem te verrekenen, maar aan VrZW is een taakstellend budget toegekend.

Gemeente	Vaste bijdrage gebouwen gebruikers 2025	Index 2026 3,40%	Vaste bijdrage gebouwen gebruikers 2026
Edam-Volendam	53.812	1.830	55.642
Landsmeer	6.501	221	6.722
Oostzaan	12.560	427	12.987
Purmerend	119.514	4.063	123.577
Waterland	42.885	1.458	44.343
Wormerland	39.443	1.341	40.784
Zaandam	697.687	23.721	721.409
Totaal	972.402	33.062	1.005.464

Bijdrage gebruikersonderhoud

Het budget voor dagelijks en correctief onderhoud aan brandweerposten en kantoorlocaties wordt door de individuele gemeente met ingang van 2025 op basis van het door een extern bureau in 2021 opgesteld Meerjarig Onderhoudsplan Klein Onderhoud voor de eigen gemeentelijk panden aan VrZW overgedragen. De effecten van het door de gemeente in 2022, 2023 en 2024 uitgevoerd onderhoud zijn in deze budgetoverdracht verwerkt. Jaarlijks maakt VrZW in nauwe afstemming met de individuele gemeente een onderhoudsagenda per pand waarin groot en klein onderhoud op elkaar zijn afgestemd.

4.b. Bijdrage van het Rijk voor rampenbestrijding en crisisbeheersing

De veiligheidsregio ontvangt een jaarlijkse bijdrage Brede Doeluitkering voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. De rijksbijdrage dient als dekking van lasten in het programma brandweezorg, het programma crisisbeheersing en ook voor bedrijfsvoeringkosten.

In het Hoofdpijnenakkoord van het kabinet Schoof is opgenomen dat de specifieke uitkeringen over worden geheveld naar het Gemeentefonds met een korting van 10%. De BDuR zal dan per 2026 komen te vervallen. De korting ter grootte van 10% is landelijk € 29 mln. en voor VrZW in 2026 € 650.000. Deze lijn is vertaald in de Miljoenennota 2025. De Staatssecretaris heeft in een brief van 14 november 2024 aan de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid in de Tweede Kamer gemeld dat overheveling van de BDuR naar het Gemeentefonds niet doorgaat.

5. Scenario's voor toekomstige uitvoering van het takenpakket

Het Algemeen Bestuur heeft VrZW op 10 juli 2024 gevraagd scenario's voor aanpassingen in de uitvoering van het takenpakket voor te bereiden. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 6 september 2024 zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop deze opdracht wordt uitgevoerd: de scenario's worden getoetst aan de geldende beleidsuitgangspunten en wettelijke taken. De bestuurlijke besluitvorming over de scenario's vindt naar verwachting in het voorjaar van 2025 plaats. De door het Algemeen Bestuur te maken keuzes worden verwerkt in begroting 2026.